

USAID
ВІД АМЕРИКАНСЬКОГО НАРОДУ

АСОЦІАЦІЯ МІСТ УКРАЇНИ
СПІЛЬНИМИ ЗУСИЛЛЯМИ

№166 ЖОВТЕНЬ
2019

Директор видання
Маргарита Юрченко

вул. Січових Стрільців, 73, 11 поверх
Київ, 04053
тел. (44) 486 2878
(44) 486 2812

АСОЦІАЦІЯ МІСТ УКРАЇНИ

ЧИТАЙТЕ В НОМЕРІ:

АМУ: хроніка, події, коментарі

МІСЬКІ ГОЛОВИ ОБГОВОРИЛИ З ПРЕМ'ЄР-МІНІСТРОМ ПРОБЛЕМИ МІСЦЕВОГО САМОВРЯДУВАННЯ ТА ВИСЛОВИЛИ ПРОПОЗИЦІЇ ЩОДО ЇХ РОЗВ'ЯЗАННЯ

22 жовтня у Будинку Уряду відбулася зустріч членів Правління АМУ на чолі з Головою АМУ Віталієм Кличком з Прем'єр-міністром України Олексієм Гончаруком.

стор. 3

О.Слобожан: Smart-держава починається із smart-громади – спроможного місцевого самоврядування, побудованого на принципах відкритого та прозорого урядування

1 жовтня у Києві відбувся Kyiv Smart City Forum-2019

стор. 10

Життя українських громад

Тернопіль, Одеса, Чернігів, Луцьк, Чугуїв, Северинівська ОТГ, Біловодська ОТГ, Лиманська ОТГ

стор. 14

ПУЛЬС РЕФОРМ

ПРАЦЮЮТЬ ФАХОВІ СЕКЦІЇ АМУ

Мета – обговорення актуальних проблем галузі та шляхів їх вирішення, обмін досвідом практикуючих спеціалістів, формування пропозицій законодавчих змін

стор. 18

Консультації спеціалістів

Роз'яснює Аналітичний центр АМУ:

Основні нововведення у Порядку накладення штрафів за порушення законодавства про працю

стор. 21

Місьцеве самоврядування за кордоном

Досвід Європейських міст у сфері збереження довкілля

стор. 22

www.auc.org.ua

Видання здійснене в рамках Проекту USAID ПУЛЬС, який Асоціація міст України впроваджує за підтримки Агентства США з міжнародного розвитку. Впровадження проекту стало можливим завдяки підтримці американського народу, здійсненій через Агентство США з міжнародного розвитку. Зміст не обов'язково відображає думку USAID або Уряду США.

Асоціація міст України презентує видання

**МОДЕЛІ МІСЦЕВОГО ЕКОНОМІЧНОГО РОЗВИТКУ:
успішні практики**

Видання, підготовлене АМУ в рамках Проекту USAID ПУЛЬС, є збіркою успішних практик з місцевого економічного розвитку 12 об'єднаних територіальних громад України. Описані моделі місцевого економічного розвитку демонструють порядок дій та інструменти, які застосовують органи місцевого самоврядування, для ефективного використання потенціалу економічного розвитку територіальних громад, а також перші результати.

” *Питання місцевого економічного розвитку набувають все більшого значення для громад. Завдяки бюджетній децентралізації та реформі місцевого самоврядування вони отримали більше ресурсів та більше повноважень ними розпоряджатися, і саме зараз мають серйозно підійти до питання свого подальшого розвитку, визначитися з можливостями та головними напрямками. Адже забезпечити для мешканців належні послуги, робочі місця, соціальну допомогу, благоустрій та хороші дороги зможуть економічно розвинені, спроможні громади. Підвищення якості життя громадян – це і є головна мета реформи, - Виконавчий директор АМУ Олександр Слобожан.*

В електронному вигляді видання доступне на сайті АМУ www.auc.org.ua у розділі «БІБЛІОТЕКА»

МІСЬКІ ГОЛОВИ ОБГОВОРИЛИ З ПРЕМ'ЄР-МІНІСТРОМ ПРОБЛЕМИ МІСЦЕВОГО САМОВРЯДУВАННЯ ТА ВИСЛОВИЛИ ПРОПОЗИЦІЇ ЩОДО ЇХ РОЗВ'ЯЗАННЯ

22 жовтня у Будинку Уряду відбулася зустріч членів Правління АМУ на чолі з Головою АМУ Віталієм Кличком з Прем'єр-міністром України Олексієм Гончаруком.

Правління АМУ представляли 36 голів громад з усіх областей, а також Виконавчий директор АМУ О.Слобожан.

Від Уряду у зустрічі взяли участь: міністр енергетики та захисту довкілля О.Оржель, міністр розвитку громад та територій А.Бабак та її перший заступник Д.Живицький, заступники міністра фінансів Ю.Джигир та Г.Пліс, голова правління

НАК «Нафтогаз України» А.Коболєв, представник Уряду у Верховній Раді України народний депутат І.Верещук, радник Прем'єр-міністра України Ю.Голик.

Ініціатором обговорення з Головою Уряду найактуальніших питань діяльності та розвитку місцевого самоврядування виступило Правління АМУ за підсумками засідання, яке відбулося 16 вересня у Києві.

Голова АМУ, Київський міський голова **Віталій Кличко** у вступному слові подякував Прем'єр-міністру за продовження традиції діалогу Уряду та органів місцевого самоврядування і наголосив, що безпосередня комунікація між центральною владою та місцевим самоврядування допоможе вирішити актуальні завдання розвитку територіальних громад.

Голова АМУ окреслив проблеми, які турбують членів Асоціації. Зокрема, це - подальші кроки реалізації децентралізаційної реформи, проблемні питання бюджетного забезпечення територіальних громад у 2019-2020 роках, виклики опалювального сезону.

«В контексті реформи місцевого самоврядування більшість голів громад турбує механізм перегляду обласними держадміністраціями перспективних планів та варіанти переформатування вже створених ОТГ. Дуже багато запитань ми отримуємо щодо системи виборів на місцевому рівні. Ми очікуємо прийняття законів про службу в органах місцевого самоврядування, про муніципальну варту, про засади адміністративно-територіального устрою та інших», - сказав В.Кличко.

«Щодо бюджетного забезпечення територіальних громад у 2019 році, найбільшою проблемою залишається блокування коштів субвенції на соціально-економічний розвиток окремих територій. В громадах підготовлена проектно-технічна документація, проведені тендерні процедури, виділено співфінансування з місцевих бюджетів, зареєстровані зобов'язання в органах казначейства, розпочаті роботи. Якщо кошти з Держбюджету не надійдуть у визначених обсягах, слід очікувати безліч позовів від підрядних організацій по всій країні», - наголосив Голова АМУ.

В.Кличко зупинився на проблемах проекту Держбюджету на 2020 рік:

По-перше, незабезпеченість делегованих державою повноважень становить 71,5 млрд грн. Це рекордна цифра за останні п'ять років! Зокрема, у проект закладено величезний дефіцит коштів освітньої субвенції, оскільки не враховано урядове підвищення заробітної плати педагогічним працівникам та реальний контингент учнів. Також чималий дефіцит за Програмою державних гарантій медичного обслуговування населення, включаючи гемодіаліз та інсулін. А додаткова дотація на потреби освіти та медицини на 2020 рік передбачена майже удвічі менша, ніж у 2018-2019 роках.

По-друге, прямі втрати місцевих бюджетів від скорочення джерел доходів та зменшення державної підтримки інфраструктурного розвитку складають 13,1 млрд грн. Мова йде про місцевий акциз з пального. Ми сподівались, що відповідні норми Бюджетного кодексу будуть продовжені. «Хочу звернути Вашу увагу, що муніципалітети з Дорожнього фонду два роки поспіль майже не отримували грошей. Тому сподівання, що обласні держадміністрації в 2020 році будуть спрямовувати кошти на утримання вулиць і доріг в селах, селищах та містах є утопією», - сказав В.Кличко. Крім того, не передбачається проведення індексації вартості землі, що збільшить дефіцит місцевих бюджетів. Субвенція на розвиток інфраструктури ОТГ удвічі менша за потребу. З кожним роком об'єднаних громад стає більше, а державна підтримка зменшується. До АМУ входять більше половини створених громад і їх позиція щодо недостатності держпідтримки однакова.

По-третє, додаткові втрати органів місцевого самоврядування внаслідок прийнятих рішень органів державної влади становитимуть 55,6 млрд грн. Підвищення заробітної плати педагогічним працівникам дошкільної, позашкільної, професійно-технічної освіти (урядові постанови №695, 755 та 822) абсолютно не відображено в Держбюджеті на наступний рік. Таким чином муніципалітети змушують проводити скорочення в дитячих садочках, музичних та спортивних школах, ПТУ. Вкотре видатки на пільгові перевезення та послуги зв'язку незабезпечені. Парадоксальна ситуація: держава встановлює пільги, а кошти на їх забезпечення не передає.

«Не передбачено субвенції на різницю в тарифах та погашення штрафних санкцій за невчасне перерахування державою пільг та субсидій. Хочу наголосити, що нормальне проходження опалювального сезону це спільна відповідальність державної та муніципальної влади. Невиконання своїх зобов'язань однією із сторін призведе до погіршення якості послуг для наших громадян», - підсумував Голова АМУ.

Далі міські голови - члени Правління АМУ детальніше розкрили проблемні питання життєдіяльності громад.

Чугуївський міський голова, Голова Комітету АМУ з питань впровадження реформи місцевого самоврядування **Галина Мінаєва** деталізувала проблеми щодо **впровадження реформи місцевого самоврядування** та територіальної організації влади. Так, вона зазначила, що спостерігається зменшення частки місцевих

бюджетів у зведеному бюджеті (з 50,8 % у 2014 р. до 47,5 % у 2018р.), знижується самостійність місцевих бюджетів через зростання частки цільових трансфертів у їх структурі, не забезпечується належне фінансування переданих державою повноважень, яких стає все більше. А зростання доходів місцевих бюджетів, яке відбувається завдяки реформі, нівелюється збільшенням видатків на заробітні плати працівникам соціальної сфери, на оплату енергоносіїв.

Г.Мінаєва висловила пропозиції АМУ щодо наступних кроків у впровадженні реформи місцевого самоврядування та територіальної організації влади:

1. Внести зміни до Конституції України в частині:

- адміністративно-територіального устрою держави, який забезпечить формування територіальної основи спроможного місцевого самоврядування та дворівневу систему адміністративно-територіального устрою: громада-область;
- системи місцевого та регіонального самоврядування, закріплення за місцевим самоврядування основних повноважень;
- визначення принципів фінансової автономії місцевого самоврядування;
- оптимізації наглядових повноважень органів державної влади за делегованими повноваженнями органів місцевого самоврядування на основі статті 8 Європейської хартії місцевого самоврядування; відмови від запровадження додаткових контрольних інститутів у вигляді префектів тощо.

2. Прийняти закони:

- про службу в органах місцевого самоврядування з врахуванням положень Європейської хартії місцевого самоврядування, створивши реальні умови для формування професійного, сталого, вмотивованого складу працівників органів місцевого самоврядування;
- про засади адміністративно-територіального устрою з врахуванням принципу повсюдності місцевого самоврядування;
- про муніципальну варту, створивши підконтрольний громаді механізм забезпечення законності та правопорядку на території відповідної адміністративно-територіальної одиниці;
- про місцеві вибори, впровадивши вибори депутатів рад усіх територіальних громад за мажоритарною системою виборів у одномандатних округах;
- про забезпечення фінансової спроможності місцевого самоврядування, закріпивши

стабільні джерела доходів за власними та делегованими повноваженнями органів місцевого самоврядування, встановивши фінансування делегованих повноважень на основі соціальних стандартів та нормативів, удосконаливши інструменти місцевих запозичень та системи адміністрування податків, що справляються до місцевих бюджетів;

3. Затвердити галузеві соціальні стандарти і бюджетні нормативи в описовому та вартісному вигляді за кожним з делегованих повноважень.

4. Сформувати новий адміністративно-територіальний устрій з широким залученням до обговорення громадськості та експертів на всіх рівнях.

5. Провести місцеві вибори на новій території основі та законодавчій базі.

Дніпровський міський голова, Голова Комітету АМУ з питань соціальної політики

Борис Філатов зупинився на проблемах **недофінансування делегованих повноважень**. Так, незабезпеченість обсягів освітньої субвенції у 2019 році складає 7 млрд грн, у проекті Держбюджету 2020 – 27,5 млрд грн. Незабезпеченість обсягів медичної субвенції, програми державних гарантій у 2019 році -14 млрд грн, у проекті Держбюджету 2020 - 31,9 млрд грн.

Несправедливо розподіляється на обласному рівні додаткова дотація на здійснення переданих з державного бюджету видатків з утримання закладів освіти та охорони здоров'я. Містам обласного значення виділено лише 5 % від загального обсягу дотації, а у семи областях такі міста дотацію взагалі не отримали. ОТГ виділено 14% загального обсягу дотацій. Найбільша частка дотації 45% залишилася в розпорядженні обласних бюджетів, в той час як питома вага видатків на освіту і охорону здоров'я загального фонду обласних бюджетів в структурі загального обсягу асигнувань всіх місцевих бюджетів за відповідними галузями складає лише 11%. В той час як 70 % такої інфраструктури перебуває у містах та ОТГ.

Окрім того, розмір додаткової дотації щорічно зменшується (у 2018 році – 16,5 млрд грн, а на 2020 рік заплановано – 12,1 млрд грн), хоча мережа закладів освіти та охорони здоров'я у громадах залишилася майже без змін.

Також Борис Філатов озвучив пропозиції АМУ щодо забезпечення фінансування делегованих повноважень у 2020 році: збільшити освітню субвенцію на 27,5 млрд грн, фінансування Програми державних гарантій медичного обслуговування населення - на 31,9 млрд грн, розмір додаткової дотації на здійснення переданих з державного бюджету видатків на утримання закладів освіти та охорони здоров'я - на 12,1 млрд грн.

Івано-Франківський міський голова, Голова Івано-Франківського РВ АМУ **Руслан Марцінків** зупинився на проблемах **скорочення дохідної частини місцевих бюджетів**.

З 2020 року буде скасовано спрямування до місцевих бюджетів відсотка (13,44%) акцизного податку з пального. Потенційні втрати місцевих бюджетів від такого рішення складуть 8 млрд грн, а компенсатори через Дорожній фонд, запропоновані Урядом, є не співрозмірні. Адже протягом 2019 року на вулиці та дороги в населених пунктах було спрямовано близько 1,5 млрд грн, а максимальний обсяг таких коштів у 2020 році може становити лише 4 млрд грн. При цьому розподіл Дорожного фонду залежний від рішень органів виконавчої влади.

Податковий кодекс України зупинив проведення індексації нормативної грошової оцінки землі. Щорічні потенційні втрати місцевих бюджетів через недоотримання **плати за землю** – 2,2 млрд грн. Окрім того, податковий кодекс встановлює ряд податкових пільг зі сплати за землю, наприклад для гірничодобувних підприємств, платників єдиного податку, які не компенсуються місцевим бюджетам.

З метою недопущення зменшення доходів місцевих бюджетів АМУ пропонує:

- продовжити зарахування частини акцизного податку з пального до місцевих бюджетів або замінити її на частку відрахувань ПДФО до бюджетів міст та ОТГ (додатково плюс 5 %);
- внести зміни до Податкового кодексу України, якими забезпечити індексацію нормативної грошової оцінки землі та майна відповідно до індексу споживчих цін за відповідний рік;
- скасувати пільги по платі за землю для платників єдиного податку, гірничодобувних підприємств для видобування корисних копалин та розробки родовищ корисних копалин.

Славутський міський голова, Голова Хмельницького регіонального відділення АМУ **Василь Сидор** виступив з питання щодо перекладання на місцеві бюджети додаткових видатків та повноважень без належного компенсування.

Протягом 2019 року Уряд прийняв ряд постанов щодо **підвищення заробітних плат педагогічним працівникам** дошкільної, позашкільної, професійно-технічної освіти, а також тренерам-викладачам дитячо-юнацьких спортивних шкіл. Додаткові видатки з місцевих бюджетів на ці потреби складуть у 2020 році - 14,6 млрд грн. Таке рішення було прийнято без аналізу спроможності місцевих бюджетів та в порушення статті 142 Конституції України, в якій сказано: «витрати органів місцевого самоврядування, що виникли внаслідок рішень органів державної влади, компенсуються державою».

Відповідно до рішення Уряду педагоги мають щорічно проходити **підвищення кваліфікації**, а з 2020 року змінами до Бюджетного кодексу України встановлюється обов'язок для органів місцевого самоврядування фінансувати такі делеговані повноваження за рахунок власних доходів. За підрахунками АМУ, це призведе до додаткових видатків з місцевих бюджетів в обсязі 1,4 млрд грн, а в окремих випадках до неспроможності бюджетів забезпечити підвищення кваліфікації.

З 2015 року на місцеві бюджети були перекладені повноваження **забезпечення пільг на проїзд та послуги зв'язку**. Ці пільги гарантуються державою, однак їх реалізація залежить від спроможності місцевих бюджетів. Так, для повного забезпечення гарантованих державою пільг громади мають виділяти близько 6 млрд грн. Але реально місцеві бюджети не спроможні профінансувати такі видатки і фактично фінансують не більше 30% від потреби).

АМУ пропонує у Держбюджеті на 2020 рік: передбачити компенсацію місцевим бюджетам коштів на реалізацію вищезазначених постанов Уряду. Також доцільно здійснювати оплату з державного бюджету гарантованих державою пільг та передбачити відповідну субвенцію місцевим бюджетам.

Чернігівський міський голова, Голова Комітету АМУ з питань енергетичної безпеки територіальних громад **Владислав Атрошенко** озвучив проблеми міст щодо

підготовки до опалювального сезону. «Підготовка до опалювального сезону 2019/2020 в черговий раз демонструє хронічні проблеми підприємств тепло- та водопостачання, які не вирішуються десятиліттями. Основною перепорою для своєчасного початку опалювального сезону є постійна заборгованість підприємств тепlopостачання за природний газ», - сказав він.

За інформацією Мінрегіону, на 1 вересня 2019 року загальна заборгованість тепlopостачальних та теплогенеруючих підприємств за використаний природний газ складала 36,2 млрд грн, у тому числі заборгованість, яка виникла після 1 січня 2016 року і не підлягає реструктуризації зі списанням штрафних санкцій складала **17,5 млрд грн**. При цьому, штрафні санкції та пеня складають 6,6 млрд грн.

У підприємств тепло- та водопостачання відсутні кошти на підготовку до опалювального сезону, враховуючи значну заборгованість держави з різниці в тарифах, збільшення основних складових тарифу без можливості коригування діючих тарифів (особливості набрання чинності нового Закону України «Про житлово-комунальні послуги»), відсутність у встановленому тарифі джерел для погашення нарахованих штрафних санкцій та пені. Тому підготовка підприємств до опалювального сезону здійснювалася за суттєвої підтримки місцевих бюджетів. На жаль, перекладення на органи місцевого самоврядування з державного бюджету додаткових фінансових обтяжень значно обмежило можливості надання такої допомоги.

А для сіл селищ та міст, де відсутнє централізоване постачання теплової енергії, проблемою залишається вимога обов'язкового облаштування засобами дистанційної передачі даних вузлів комерційного обліку природного газу.

З метою визначення джерел для погашення заборгованості комунальних підприємств за спожиті енергоносії АМУ пропонує:

- передбачити в Державному бюджеті на 2020 рік субвенцію з державного бюджету місцевим бюджетам на погашення різниці у тарифах у розмірі 19 млрд грн;
- внести зміни до Закону України «Про державне регулювання у сфері комунальних послуг», передбачивши можливість і підстави виникнення різниці в тарифах;
- внести зміни до Закону України «Про заходи, спрямовані на врегулювання заборгованості тепlopостачальних та теплогенеруючих організацій та підприємств централізованого водопостачання і водовідведення за спожиті енергоносії», передбачивши, що його дія поширюється на погашення заборгованості з різниці в тарифах, яка виникла станом на 01.01.2020 року.

На сьогодні НКРЕКП та органи місцевого самоврядування обмежені **у коригуванні діючих тарифів на комунальні послуги** до моменту визначення споживача моделі отримання послуг за новим законом. Пропонуємо законодавчо уточнити окремих положень Закону України «Про житлово-комунальні послуги» і для цього зареєструвати законопроект за змістом аналогічний до законопроекту №10228, який був ухвалений профільним Комітетом.

Для вирішення проблеми погашення заборгованості за отримані житлово-комунальні послуги Асоціація пропонує внести зміни до Законів України «Про судовий збір» та «Про виконавче провадження», звільнивши надавачів послуг від необхідності сплати судового збору та авансового внеску у випадку стягнення коштів з боржників за спожиті житлово-комунальні послуги. Окрім того, необхідно посилити відповідальність споживачів житлово-комунальних послуг за несвоєчасну оплату житлово-комунальних послуг шляхом збільшення розміру пені, запровадити інші санкції/обмеження до неплатників (заборона на виїзд за кордон, продаж майна тощо).

Також пропонується внести зміни до Закону України «Про передачу об'єктів державної та комунальної власності» з метою вирішення проблеми передачі ТЕЦ до комунальної власності територіальних громад. «Лише у разі вирішення перерахованих проблем запропонованими шляхами можна буде говорити про виведення галузі тепlopостачання з глибокої кризи та забезпечення її повноцінного функціонування в ринкових умовах», - підсумував В.Атрошенко.

Прем'єр-міністр України **Олексій Гончарук**, звертаючись до голів громад, сказав: «Від ефективної співпраці Уряду та місцевих органів влади залежить якість життя українців. Для людини не має значення, з якої кишені буде профінансовано вирішення її проблем. Ми з вами в одному човні та маємо разом вирішувати проблеми людей». Він

додав, що Уряд відкритий до співпраці, а наради з представниками територіальних громад будуть проводитися постійно. Голова Уряду не виключив створення спеціальної служби підтримки, куди можна буде звернутися не лише з конкретними питаннями, але й з пропозиціями.

Також Прем'єр-міністр наголосив: «Реформа децентралізації точно продовжуватиметься! І в її рамках громади отримують більше повноважень».

Олексій Гончарук поінформував міських голів про стратегічні напрямки роботи Уряду. Зокрема, зараз йде робота над створенням функціональної інфраструктурної мережі по всій Україні.

За підсумками обговорення піднятих питань під час зустрічі Правління АМУ з Прем'єр-міністром України спільна робоча група Асоціації міст України та Уряду готує детальні пропозиції щодо шляхів розв'язання проблем громад.

Kyiv Smart City Forum

Kyiv Smart City Forum-2019, який відбувся у Києві 1 жовтня, зібрав понад 3000 учасників. Цього року захід присвячений smart-технологіям та інноваційним рішенням, що розвивають міста в Україні та світі.

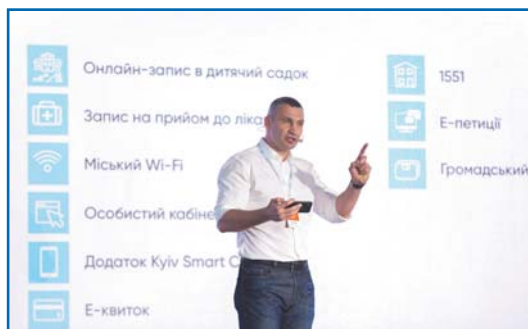
У Форумі взяли участь досвідчені фахівці та експерти з України та Європи у сфері розбудови міста та впровадження сучасних smart-технологій, представники бізнесу та міської влади, вендори, архітектори, лідери думок та урбаністи. Kyiv Smart City Forum організовано за підтримки Асоціації міст України.

У промові під час відкриття Форуму Голова АМУ, мер Києва **Віталій Кличко** представив досвід впровадження розумних технологій у столиці та показав, як можна керувати процесами в місті за допомогою спеціальних додатків, встановлених у планшеті.

«Smart city потребує smart інструментів. На моєму планшеті є інформація про всі ключові показники зі стратегічних сфер міста. Завдяки інноваційним інструментам ми створили систему Електронного документообігу. З її допомогою я можу, незалежно від свого місцезнаходження, в будь-якій точці світу, у будь-який момент, підписувати розпорядження з допомогою електронного цифрового підпису, бачити, хто виконавець моїх доручень, і, відповідно, контролювати, як відбувається виконання поставлених завдань», - наголосив В.Кличко.

Він також показав, як за допомогою GPS-трекерів та бортових комп'ютерів, встановлених у авто комунальної техніки, можна контролювати її роботу. Під онлайн-контролем сьогодні 1211 одиниць громадського транспорту та 729 технологічних машин. Також програма дає можливість отримати оперативну інформацію з різних сфер життєдіяльності міста. Наприклад, скільки мешканців звернулося за матеріальною допомогою, які підрозділи КМДА працюють ефективніше, з яких питань кияни звертаються до контактного центру, статус їх виконання.

«Дані про фінансові показники, про платників податків, про кількість місць у школах та дитсадках по районах, і багато іншої інформації - все це допомагає в ухваленні рішень для ефективного управління та розвитку міста. Ці проекти - лише початок втілення «розумних»

технологій. Ми налаштовані і надалі робити Київ «розумнішим». Ми поширюємо свій досвід на інші міста України, а також відкриті для досвіду успішних смарт-міст світу, особливо у пріоритетних для нас галузях - безпеці, транспорті, е-демократії, освіті, медицині, IT-стартапах», - наголосив Голова АМУ.

Виконавчий директор Асоціації міст України **Олександр Слобожан** виступив на панельній дискусії, присвяченій відкритому врядуванню з презентацією «Відкрите врядування: виклики та перспективи для органів місцевого самоврядування». Він, зокрема, зазначив, що АМУ – це майданчик для взаємодії громад та державної влади. І це дуже важливо,

адже без комунікації неможливо ефективно впроваджувати реформи, а якісна комунікація не існує впровадження розумних технологій та інноваційних рішень. «Зараз одним з ключових завдань є побудова smart-держави. Важливо усвідомити, що smart-держава починається із smart-громади – спроможного місцевого самоврядування, побудованого на принципах відкритого та прозорого урядування. Отже, щоб досягти головної мети, потрібно розуміти, що відбувається у кожному місті, селищі, селі, безперервно комунікувати. Асоціація міст України систематично спілкується з громадами і вивчає те, на якому етапі впровадження сучасних технологій управління вони знаходяться. Для кращого розуміння картини ми проводимо опитування, вивчаємо думку населення, а також шукаємо і знаходимо рішення, як допомогти місцевому самоврядуванню розвиватися», - підкреслив О.Слобожан

Під час Kyiv Smart City Forum-2019 Асоціація міст України та громадська організація «Смарт сіті хаб» підписали меморандум про співпрацю. Головна мета – практична взаємодія між сторонами у втіленні концепції «популяризації і розвитку комп'ютерного спорту та геймінгу» у всіх містах України. Напрямами взаємодії визначено створення та впровадження спеціальних освітніх програм для молоді, сприяння в організації кіберспортивних змагань, підтримка українських кіберспортсменів на міжнародних подіях.

Виконавчий директор АМУ Олександр Слобожан під час церемонії підписання відзначив, що Асоціація міст України активно співпрацює з ініціативою Kyiv Smart City та Смарт сіті хабом. У приміщенні хабу представники громад три роки поспіль під час всеукраїнських навчальних візитів в рамках програми «Маршрути успіхів», яку реалізує АМУ в рамках проекту USAID ПУЛЬС знайомилися з досвідом впровадження розумних сервісів та технодогій у Києві.

У рамках Kyiv Smart City Forum 2019 відбулася щорічна церемонія нагородження міст-лідерів з упровадження інноваційних рішень в інфраструктуру. Переможці були визначені за результатами участі у Конкурсі «SMART MICTO 2019». Учасники подавали інформацію про успішні проекти, що були реалізовані у громадах у період з листопада 2018 до вересня 2019 року. Експертне журі проаналізувало понад 100 конкурсних заявок та визначило найуспішніші.

Міста були відзначені у 5 номінаціях:

Тернопіль, Тетіїв, Дрогобич – «Відкрите інноваційне місто» – за успішне залучення громадян до процесів управління містом на основі використання інформаційно-комунікаційних технологій.

Житомир, Львів, Маріуполь – «Найкраща транспортна модель міста» – за найвищі стандарти у розвитку міської транспортної інфраструктури.

Харків, Умань, Чортків – «Найкомфортніше місто для життя» – за найвищі стандарти проживання та рівень задоволеності населення.

Славутич, Шостка, Маріуполь – «Місто стартапів» – за підтримку у запуску нових інноваційних проектів та технологічних рішень з метою вдосконалення міського простору.

Біла Церква, Миргород, Іллінці – «Екологічно відповідальне місто» – за використання розумних технологій для захисту міської екосистеми.

Асоціація міст України переможців Конкурсу «SMART MİCTO 2019» та бажає подальших успіхів у впровадженні «розумних» технологій в управління громадами!

АСОЦІАЦІЯ МІСТ УКРАЇНИ ПІДПИСАЛА УГОДУ ПРО СПІВПРАЦЮ З ЛИТОВСЬКОЮ АСОЦІАЦІЄЮ ОРГАНІВ МІСЦЕВОГО САМОВРЯДУВАННЯ

24 жовтня у Вільнюсі (Литва) відбулася урочиста церемонія підписання Угоди про співпрацю між Асоціацією міст України та Литовською асоціацією органів місцевого самоврядування.

Від Асоціації міст України документ підписав Виконавчий директор АМУ **Олександр Слобожан**, від Литовської асоціації – її Президент **Міндаугас Сінкявічус**.

Відповідно до Угоди, сторони підтримуватимуть регулярні контакти та дружню співпрацю, сприятимуть розвитку партнерських відносин між органами місцевого самоврядування України та Литви у сферах економіки, культури, освіти, спорту, місцевого бізнесу. Окрім того дві асоціації співпрацюватимуть у питаннях розвитку, покращення публічного управління, охорони навколишнього середовища, змін клімату, містобудування, енергетики та комунальних послуг, громадського транспорту та інших важливих для місцевого самоврядування напрямках.

Підписання Угоди відбулося в рамках Форуму місцевих лідерів країн Східного Партнерства ЄС «10-річчя Східного партнерства: ЛОКАЛІЗАЦІЯ ЦІЛЕЙ СТАЛОГО РОЗВИТКУ», який проходив 24-25 жовтня 2019 року у Вільнюсі (Литва). Асоціацію міст України на Форумі представляли: Виконавчий директор АМУ **Олександр Слобожан**, Славутський міський голова, Голова Хмельницького регіонального відділення АМУ **Василь Сидор**, члени Правління АМУ Маловисківський міський голова **Юрій Гульдас** та Городнянський міський голова **Андрій Богдан**, депутатка Житомирської міської ради **Ірина Ярмоленко** та депутатка Харківської міської ради **Ольга Чичина**.

АМУ ВІТАЄ ВІННИЦЮ З ПЕРЕМОГОЮ У МІЖНАРОДНОМУ КОНКУРСІ ГРОМАД, ДРУЖНИХ ДО ДІТЕЙ!

Вінниця отримала престижну міжнародну премію «Child Friendly Cities Inspire Awards», що започаткована ЮНІСЕФ у 2019 році у рамках Всесвітньої ініціативи «Громада, дружня до дітей та молоді». Цією премією відзначаються найкреативніші, найінноваційніші та надихаючі рішення міст, спрямовані на покращення життя дітей та молоді.

Церемонія нагородження відбулась 17 жовтня 2019 року у місті Кельн під час Першого Глобального Саміту міст, дружніх до дітей, що об'єднав понад 550 учасників: мерів, місцевих лідерів, технічних експертів, дітей та молоді з понад 60 країн світу, щоб обговорити інноваційні підходи до реалізації та розширення прав дитини на місцевому рівні.

Перемогу Вінниці приніс проект шкільного бюджету участі, що став найкращим у світі прикладом залучення дітей до міського врядування. Міська

рада провела конкурс дитячих ініціатив на впровадження змін у школах, відібрала 11 найцікавіших ідей та профінансувала їх з міського бюджету на загальну суму 1 млн грн.

Вінницький проект був номінований у першій категорії «Участь дітей та молоді у житті міста». У фіналі конкурсу Вінниця змагалась із містами-суперниками з В'єтнаму, Німеччини, Хорватії і Угорщини. Перемогу в номінації Вінниця розділила з Хошиміном (В'єнам).

Нагадаємо, Асоціація міст України є партнером ініціативи ЮНІСЕФ «Громада, дружня до дітей та молоді».

ТЕРНОПІЛЬ

Оновлюється комунальний транспорт громади

Незабаром на вулиці міста виїде шість нових пасажирських низькопідлогових автобусів з європейськими стандартами комфорту, які нещодавно прибули до Тернополя з Чехії.

«Ми продовжуємо процес створення у місті єдиної комунальної транспортної компанії, і відповідно до цього, здійснюємо придбання комфортабельного транспорту загального користування. Загалом, на сьогоднішній день у Тернополі уже є 18 низькопідлогових автобусів марки «MAN», придбаних за кошти з місцевого бюджету, і ще три таких автобуси впродовж жовтня будуть доставлені у місто», - розповів Тернопільський міський голова **Сергій Надал**.

Усі новопридбані автобуси «MAN A21» є великогабаритними місткістю понад 80 пасажирів, обладнані двигуном внутрішнього згорання на зрідженому паливі (LPG), є екологічно безпечними та відповідають стандарту Євро5. Окрім того, автобуси доступні для перевезення осіб з інвалідністю або обмеженою мобільністю, адже обладнані відкидним пандусом, ременем кріплення.

ОДЕСА

На міський маршрут вийшов перший електробус

Комунальне підприємство «Одесміськелектротранс» випустило на тролейбусний маршрут №10 перший електробус. На його створення з міського бюджету виділено 3,5 млн грн.

Перший електробус створений фахівцями КП «Одесміськелектротранс». Він здатний автономно рухатись на відстань до 50 кілометрів. Спершу електробус буде обслуговувати пасажирів на маршруті, підзаряджаючись під час руху від контактної енергомережі, як і тролейбуси. За потреби електробус може переходити в автобусний режим живлення - від потужних акумуляторів. Випробування і сертифікація цієї серії електроавтобусів, створених на базі тролейбуса Skoda 21 Tr, тривали близько року.

У найближчий час на комунальному підприємстві буде переобладнано на електробуси ще чотири автобусні кузови.

ЧЕРНІГІВ

Міський туристичний центр отримав міжнародний сертифікат якості

Чернігівський туристичний інформаційний центр отримав міжнародний сертифікат якості. Сертифікація установи на відповідність стандарту ISO-14785 проходила незалежним аудитом - швейцарською компанією SGS.

За словами заступника міського голови Олександра Ломака, туризм для Чернігова є однією з точок росту, тому Туристичний інформаційний центр був створений, щоб максимально допомагати гостям міста. Сертифікат

був вручений працівникам ТЦу 17 жовтня і став своєрідним подарунком на першу річницю з дня його створення.

Окрім отримання сертифікату Чернігів також став першим містом, яке приєдналося до мережі туристичних міст і регіонів. Вона працює на платформі Національної туристичної організації України.

ТЦ Чернігова став другим в Україні після Запорізького центру, який також пройшов цю сертифікацію.

У липні 2019 року АМУ в рамках програми «Маршрути успіху» проводила навчальний візит до Чернігова, під час якого учасники мали змогу ознайомитися з досвідом створення ТЦ.

ЛУЦЬК

Модернізація системи центрального опалення

У Луцьку у діючій газовій котельні встановлено котел потужністю 5 МВт, що працює на деревній трісці. Нове обладнання придбано в рамках проекту модернізації системи централізованого опалення, який Луцька міська рада реалізує спільно з Європейським банком реконструкції та розвитку.

В опалювальний період котел на біопаливі допомагатиме газовому надавати теплоносій, а решту часу котельня забезпечува-

тиме гарячою водою мікрорайон Луцького підшипникового заводу.

У новий комплекс входить котел, автоматизований склад палива, подрібнювач деревини, а також інші необхідні комплектуючі. Нині деревну тріску на підприємство постачають, але згодом її дробитимуть на місці самостійно.

В рамках спільного проекту міськради та ЄБРР також передбачена заміна застарілих тепломереж, закриття підвальних котельень, монтаж індивідуальних тепlopунктів у 200 багатоквартирних будинках.

ЧУГУЇВ ХАРКІВСЬКА ОБЛАСТЬ

Єдиний диспетчерський пункт та
розрахунковий центр для усіх
комунальних служб міста

Завдяки перемозі в обласному конкурсі мініпроектів розвитку територіальних громад «Разом в майбутнє» у Чугуєві успішно реалізовано проекти «Єдиний міський диспетчерський пункт» (2018 рік) та «Єдиний міський розрахунковий центр» (2019 рік).

На їх впровадження витрачено 599 тис. грн, з яких 299,5 тис. грн виділено з обласного бюджету, 269,55 тис. грн – з місцевого бюджету,

внесок конкурсантів – 29,95 тис. грн.

Єдиний міський диспетчерський пункт створений на базі онлайн-сервісу «Комунальний диспетчер», який успішно працював в місті впродовж останніх років. На ресурсі доступна послуга «особистий кабінет», через який можна подати заявку на усунення проблем або виконання робіт пов'язаних з тепло-, водопостачанням і водо-відведенням, обслуговуванням внутрішньобудинкових мереж, ремонтом доріг тощо, а також отримати квитанції та оплатити за послуги з врахуванням субсидій та пільг.

Тепер жителям міста міста не потрібно відстоювати черги в комунальних підприємствах, шукати відповідальну за те чи інше питання комунальну службу. Відповіді на усі питання у житлово-комунальній сфері можна отримати в одному місці.

СЕВЕРИНІВСЬКА ОТГ, ВІННИЦЬКА ОБЛАСТЬ

Сміттєпереробний мобільний
комплекс

Устаткування для переробки сміття Северинівська ОТГ придбала завдяки перемозі у конкурсі на фінансування проектів з обласного екологічного Фонду.

Громада отримала 2,2 млн грн від Фонду та виділила кошти з місцевого бюджету на влаштування контейнерних майданчиків та просвітницьку роботу з жителями.

Мобільна лінія для сортування твердих побутових відходів – це універсальний автономний комплекс, який дає можливість обслуговувати кілька локацій, на кожній з яких має бути облаштований майданчик для збору сміття. Універсальний завантажувальний пристрій може працювати з контейнерами різного типу. Сортувальна лінія дозволяє відбирати до чотири види сировини – пет-тара, папір, картон, скло. Комплекс обладнаний як дизель-генератором, так і точкою підключення до електромереж, що дає максимальну автономність при роботі станції.

Завдяки цьому обладнанню громада зможе самостійно реалізовувати політику управління відходами, а також отримувати доходи у власний бюджет завдяки здачі на переробку комерційної вторсировини.

БІЛОВОДСЬКА ОТГ ЛУГАНСЬКА ОБЛАСТЬ

Інтерактивна мапа об'єктів комунальної власності

Інтерактивна мапа об'єктів комунальної власності була презентована у Біловодській ОТГ у жовтні. Новий інструмент управління громадою розробили спільно селищна рада та ГО «Дієва громада» в рамках проєкту ПРООН «Публічність влади - добробут громади». Головна мета – забезпечити для органів місцевого самоврядування ефективний механізм інформування щодо використання комунального майна та публічних коштів у відповідності до

Закону України «Про доступ до публічної інформації» та Закону України «Про відкритість використання публічних коштів». Окрім того, новий інструмент сприятиме підвищенню оперативності й ефективності прийняття управлінських рішень щодо раціонального використання майнового комплексу та сталого соціально-економічного розвитку ОТГ.

У процесі наповнення карти експерти громадської організації перевіряли відповідність використання комунального майна його цільовому призначенню, складали перелік об'єктів, робили фотозйомку.

Інтерактивна карта згодом буде інтегрована у сайт Біловодської селищної ради.

ЛИМАНСЬКА ОТГ ДОНЕЦЬКА ОБЛАСТЬ

Громада має власний бренд

Лиманська міська громада першою серед ОТГ Донецької області отримала власний бренд. Навесні цього року вона увійшла до числа переможців конкурсу від BRANDville - спільного соціального проєкту студії дизайну LOGOGO та Конгресу активістів культури. Ініціатива спрямована на покращення візуального іміджу українських сіл, ОТГ і містечок. Лиманська ОТГ отримала можливість розробити бренд безкоштовно.

Логотип виглядає як відкриті ворота, між якими – елементи, що змінюються залежно від потреб цільових груп і мети використання. Літера «Л» – це символ Лиманщини, також є символи лісу, озер і річок, залізниці, сільського господарства. Гасло бренду: «Лиманщина – гостинна та

відкрита».

Розробники передали громаді усі права на бренд. Після затвердження рішенням сесії ради громади логотип буде використовуватися для сувенірної продукції, а також для брендування громади, наприклад на адресних табличках на будівлях.

Секція АМУ з питань освіти відбулася в Одесі

10-11 жовтня в Одесі відбулося засідання Секції АМУ з питань освіти. Захід організовано в рамках Проекту USAID «Розробка курсу на зміцнення місцевого самоврядування в Україні» (ПУЛЬС), який реалізує АМУ. У роботі Секції взяли участь голови громад та їх заступники, керівники управлінь освіти та освітніх закладів, представники Міністерства освіти і науки України, народні депутати України.

Відкрив засідання з вітальним словом заступник Одеського міського голови **Павло Вугельман**. Він розповів про освітню мережу міста. «Для Одеси освіта - це візитна картка, тому її розвиток - пріоритет у роботі міської влади. У цифрах освітня мережа в Одесі виглядає так: 300 закладів, 17 тисяч співробітників, 2 мільярди гривень річного бюджету. Децентралізація поклала на нас колосальну відповідальність, пов'язану з навчанням та вихованням наших дітей. В Одесі вже з'явилося 14 нових дитячих садків, нова школа, будинки творчості, 60 стадіонів і спорткомплексів, 14 ПТУ. Ми не скоротили жодного дитячого місця в цих закладах, незважаючи на те, що фінансове навантаження на місцеве самоврядування постійно збільшується».

Також учасників привітав народний депутат України, заступник Голови Комітету Верховної Ради України з питань освіти, науки та інновацій **Сергій Колебошин**. Він наголосив на важливості співпраці парламенту та Асоціації міст України, зокрема, під час «перехідного періоду» профтехосвіти.

Модерували засідання Секції аналітик АМУ з питань освіти Людмила Мозгова та начальник управління освіти Первомайської міської ради, голова Секції АМУ з питань освіти **Галина Остапенко**.

Людмила Мозгова презентувала зміни в законодавстві та стан місцевого самоврядування у галузі освіти, а також роль Асоціації міст України у впровадженні освітньої реформи. «АМУ продовжує тримати руку на пульсі всіх подій, ми співпрацюємо з усіма органами державної влади і сподіваємося, вони нас чують», - підкреслила вона.

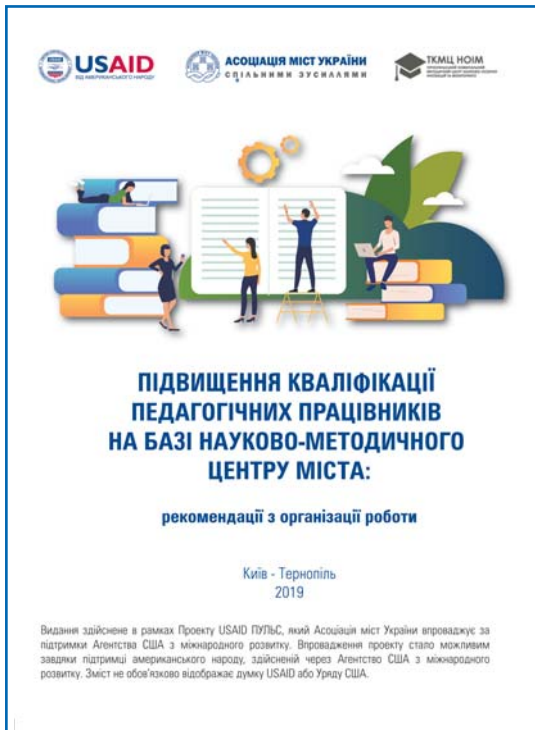
Під час панельної дискусії заступник Міністра освіти і науки України **Любомира Мандзій** зазначила: «Міністерство продовжує розпочати реформи, зокрема, планується доопрацювання другого циклу початкової школи. Зараз важливо сфор-

мувати концепцію старшої профільної школи. На нашу думку, це має бути повністю окрема школа, яка передбачає на одній паралелі не менше 100 дітей. Маємо збудувати таку мережу по всій Україні. Я запрошую всіх долучитися до обговорення моделі старшої школи, ми готові врахувати всі пропозиції та зауваження».

Також у ході панельної дискусії про новачки в освітньому просторі розповіли директор департаменту акредитації та моніторингу Державної служби якості освіти України **Іван Юрійчук** та заступник керівника секретаріату Комітету Верховної Ради України з питань освіти, науки та інновацій **Олена Козієвська**.

З презентацією про те, як через навчання громадян місто перетворити на територію нових можливостей, виступила директор Освітнього хабу міста Києва **Марія Богуслав**.

Учасникам засідання Секції було представлено аналітичні матеріали Асоціації міст України щодо стану реалізації секторальної стратегії «Освіта», моніторингу законодавства та бюджетного процесу 2020 року, а також досвід м. Тернополя з підвищення кваліфікації педагогічних працівників на базі комунальної установи.

Після засідання учасники оглянули новозбудований Одеський ліцей «Європейський», де відбулися презентації Програми розвитку освіти міста Одеси та Програми створення додаткових місць у закладах освіти. Крім того, освітяни взяли участь у майстер-класі «Особливості проведення процедур закупівель в умовах недоброчесної конкуренції». Керівник закладу **Алевтина**

Подорожна презентувала освітянам систему харчування школярів «Шведський стіл».

Також в рамках Секції відбувся Круглий стіл із обговорення проблем галузі та необхідних змін до чинного законодавства.

Під час другого дня роботи Секції представники міст відвідали Одеський

навчально-виховний комплекс «Гімназія №7» та Одеський інклюзивно-ресурсний центр №1. В гімназії №7 директор НВК **Світлана Мельник** акцентувала увагу учасників на консолідуючій функції системи освіти. Вона розповіла про нові методики, які використовують фахівці в освіті. Зокрема, було запозичено канадський досвід, що допомагає впроваджувати в одеських школах рух за здоровий спосіб життя.

Про досвід учнівського самоврядування як складової управлінської діяльності розповіла директор департаменту освіти та науки Одеської міської ради **Олена Буйневич**. Зокрема, було презентовано Парламент старшокласників, який проводить різноманітні заходи та долучається до важливих подій міста. Крім того, учасники дізналися про проведення Всеукраїнських крос-форумів та як працює електронний інтерактивний підручник «Підручник.UA».

Також освітяни відвідали Одеський інклюзивно-ресурсний центр №1, де керівник закладу **Вікторія Пастерначенко** розповіла про організацію і функціонування центру, а також міжнародне співробітництво у питаннях соціальної адаптації дитини з інвалідністю.

Під час підбиття підсумків представники місцевого самоврядування ділилися досвідом реформування системи освіти у своїх громадах. Учасники подякували Асоціації міст України та Одеській міській раді за проведення заходу. За результатом обговорення прийнято рішення підготувати перелік проблемних питань та надіслати їх до Міністерства освіти і науки України, а також спланувати проведення засідань Секції АМУ з питань освіти на 2020 рік у м. Мукачево та м. Кропивницький.

Усі презентації, представлені під час засідання Секції, а також згадані матеріали доступні в електронному вигляді на сайті АМУ www.auc.org.ua у новинах за 16.10.2019 у публікації «Підсумки засідання Секції АМУ з питань освіти».

РОЗ'ЯСНЮЄ:**АНАЛІТИЧНИЙ ЦЕНТР
АСОЦІАЦІЇ МІСТ УКРАЇНИ**

Аналітичний центр АМУ роз'яснює нововведення у Порядку накладення штрафів за порушення законодавства про працю та зайнятість населення, внесені Урядовою постановою від 21.08.2019 №823.

Встановлено виключні підстави накладання штрафів

Керівники виконавчих органів міських рад міст обласного значення, сільських, селищних, міських рад об'єднаних територіальних громад та їх заступники накладають штраф виключно на підставі:

- акта, складеного за результатами заходу державного контролю за додержанням законодавства про працю або зайнятість населення, здійсненого у зв'язку з невиконанням вимог припису;
- акта, складеного за результатами заходу державного контролю за додержанням законодавства про працю, у ході якого виявлено факти використання праці неоформлених працівників;
- акта про неможливість проведення інспекційного відвідування/невиїзного інспектування.

Голова Держпраці, його заступники, керівники територіальних органів Держпраці та їх заступники накладають штраф також на підставі:

- рішення суду про оформлення трудових відносин із працівником, який виконував роботу без укладення трудового договору, та встановлення періоду такої роботи чи роботи на умовах неповного робочого часу в разі фактичного виконання роботи повний робочий час, установлений на підприємстві, в установі, організації;
- акта перевірки ДПС, її територіального органу, у ході якої виявлені порушення законодавства про працю.

Збільшено термін розгляду справи про накладення штрафу

Справа про накладення штрафу розглядається у 45-денний строк з дня, що настає за днем одержання уповноваженою посадовою особою відповідних документів. Про дату одержання відповідних документів уповноважена посадова особа письмово повідомляє суб'єкту господарювання та роботодавцю не пізніше ніж через п'ять днів після їх отримання рекомендованим листом чи телеграмою, телефаксом, телефонограмою або шляхом вручення повідомлення їх представникам, про що на копії повідомлення, яка залишається в уповноваженій посадовій особі, що надіслала таке повідомлення, робиться відповідна позначка, засвідчена підписом такого представника.

Визначено новий механізм розгляду справи про накладення штрафу

Під час розгляду справи про накладення штрафу досліджуються матеріали і вирішується питання щодо наявності підстав для накладення штрафу. За результатами розгляду справи уповноважена посадова особа на підставі відповідних документів складає постанову про накладення штрафу.

Постанова про накладення штрафу складається у двох примірниках за формою, встановленою Мінсоцполітики, один з яких залишається в уповноваженій посадовій особі, що розглядала справу, другий – надсилається протягом трьох днів з дня складення суб'єктові господарювання або роботодавцю, стосовно якого прийнято постанову, або вручається його представникові, про що на примірнику робиться відповідна позначка, засвідчена підписом такого суб'єкта господарювання або роботодавця чи їх представника. У разі надсилання примірника постанови засобами поштового зв'язку в матеріалах справи робиться відповідна позначка.

У разі відсутності підстав для складення постанови про накладення штрафу уповноважена посадова особа письмово повідомляє про це суб'єкту господарювання чи роботодавцю.

На сайті АМУ www.auc.org.ua у розділі БІБЛІОТЕКА гоступний оновлений методичний посібник «Здійснення органами місцевого самоврядування контролю за додержанням законодавства про працю»

Увага! Консультацію експертів АМУ можна отримати, надіславши запит у блоці “Консультації” на сайті Асоціації auc.org.ua

*** Досвід європейських міст

Париж, Франція

Мерія створює «міські ліси»

Мерія Парижа заявила про плани створити чотири «міських ліса» до кінця 2020 року. На відміну від звичайних паризьких садів, там будуть висаджені «лісові» дерева, характерні для природи Франції - сосни і берези.

«Міські ліси» з'являться на площі біля будівлі мерії Парижа, поруч з театром «Опера Гарньє», перед Ліонським вокзалом.

Вздовж берегів Сени буде висаджено невелику кількість дерев, щоб не порушувати ансамбль, що охороняється ЮНЕСКО, але там будуть посіяні дикі трави та обладнані місця для пікніків.

В інших районах під «ліси» мерія виділить території, які зараз займають проїжджі частини доріг або паркувальні майданчики. До зелених зон буде зручно добиратися пішки і на громадському транспорті, а в самих «лісах» влада облаштує пішохідні доріжки і лавки. Всюди буде забезпечено під'їзди для машин екстрених служб.

Одне із завдань цих змін - зробити Париж більш «зеленим» до літніх Олімпійських ігор, які пройдуть тут в 2024 році. Нещодавно стало відомо про реновації Північного вокзалу Парижа, найбільшого в Європі, щоб більше вболівальників Олімпійських ігор могли потрапити в місто на поїзді. Крім того, планується замінити 800 паризьких автобусів на електробуси.

За матеріалами сайту <https://frenchly.us/>

Лондон, Велика Британія

Лондон – Національний парк-місто

Лондон першим у світі отримав статус Національного парку-міста, підписавши Міжнародну хартію національних парків-міст.

Столиця Великої Британії здобула це звання завдяки великій кількості «зелених» територій: на 9 мільйонів жителів припадає 8 мільйонів дерев, а парки та сквери займають майже 17% площі міста. Окрім того, в Лондоні живуть 15 тисяч видів диких звірів, птахів і комах (в тому числі найбільша в країні

популяція жуків-оленів).

Місто прагне підтримувати природу, використовуючи принципи, подібні до принципів національних парків у світі, просуваючи зелені простори як життєво

вони повністю поглиналися природним шляхом.

До процесу долучаються й місцеві жителі. Влада закликає їх перетворювати «сірі» ділянки у зелений простір, а також зробити отвори у садових огорожах для вільного пересування їжаків. Лондонський Фонд зеленого міста, який координує мерія, складає 12 млн фунтів стерлінгів, з яких 5 млн передбачено для висадки дерев на громадських територіях та 1,5 млн - на створення нового лісу.

Про намір Лондона отримати статус національного парку міста стало відомо в 2017 році. Тоді була розроблена міжнародна ініціатива National Park City, її завдання - допомогти покращити життя в містах і зробити їх більш «зеленими». До 2025 року в рамках ініціативи статус національного парку міста повинні отримати ще 25 міст.

За матеріалами сайту <https://www.weforum.org/>

Монхайм-на-Рейні, Німеччина

Проїзд у громадському транспорті стає безкоштовним

Місто Монхайм-на-Рейні планує з квітня 2020 року скасувати плату за проїзд у громадському транспорті. Таким чином влада хоче стимулювати власників особистих автомобілів до користування публічним транспортом та знизити рівень забруднення повітря в місті.

Проїзд буде безкоштовним не тільки для жителів міста, а й для туристів.

Ще чотири німецьких міста - Ессен, Бонн, Рейтлінгена і Херренберг - стали учасниками федеральної німецької програми субсидування міського транспорту. Хоча проїзд там не став безкоштовним, ціна на квитки помітно знизилася. У найближчі роки місцеві влади будуть відслідковувати стан повітря в цих містах.

Монхайм-на-Рейні - не перше європейське місто, яке планує повністю або частково скасувати плату за громадський транспорт. Тільки в цьому році влада Брюсселя запропонувала зробити безкоштовним проїзд на міському транспорті на вихідних, а в Празі планують зробити транспорт безкоштовним в дні смогу.

В Євросоюзі нещодавно прийняли нові норми для зниження забруднення повітря. Транспорт у них відводиться важливе місце, так як на нього припадає до 25% шкідливих викидів в ЄС.

За матеріалами сайту <https://www.ccdiscovery.com/>

Прага, Чехія

«Розумні» урни для економії енергії та грошей

Прага приєднується до списку європейських міст із розумною системою збору відходів. Наслідуючи позитивні приклади інших міст Європи, столиця Чехії запроваджує розумні урни. Такі сміттєзбірники сповіщатимуть операторів, коли вони будуть заповнені та потребують спорожнення. Більше того, весь процес можна відстежувати за допомогою мобільного додатку.

В рамках пілотного проекту 464 датчики розміщено в контейнерах для сміття. Завдяки цим датчикам можна перевірити, наскільки наповнені ємності.

«Розумні» сміттєзбірники дають можливість відповідним міським службам більш ефективно вивозити відходи та керувати ними. Тепер городянам не доведеться бачити перед собою переповнені контейнери, а службам не потрібно витрачати потужності на транспортування напівпорожніх контейнерів. Ще одним результатом нововведення стане зменшення кількості вантажівок у трафіку й, відповідно, шкідливих викидів.

Також є важливим аспект фінансової ефективності проекту: завдяки цьому розумному рішення, щорічна економія лише для Праги 1 (центральний округ міста) складає 300 тис. чеських крон.

Слід зазначити, що столиця - це не перше місто Чехії, яке запровадило інтелектуальне збирання відходів. На початку цього року Карлові Вари представили програму, яка дозволяє громадянам сигналізувати владі про проблеми з контейнерами, що знаходяться поблизу.

За матеріалами сайту <https://www.themayor.eu/>